

Protokół

z kontroli problemowej przeprowadzonej w Ośrodku Pomocy Społecznej w Łoniowie

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Łoniowie jest jednostką organizacyjną gminy powołaną do realizacji pomocy społecznej w zakresie ustalonym ustawą o pomocy społecznej i innymi przepisami z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje 30 sołectw, w których zamieszkuje 7 594 mieszkańców. Wójtem Gminy jest Pan Szymon Kołacz.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Łoniowie został powołany Uchwałą Nr VIII/38/90 Gminnej Rady Narodowej w Łoniowie z dnia 09 marca 1990 roku w sprawie powołania jednostki budżetowej – Terenowego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łoniowie, a utworzony na mocy Zarządzenia Nr 2 Naczelnika Gminy z dnia 02 kwietnia 1990 roku w sprawie utworzenia Terenowego Ośrodka Pomocy Społecznej z dniem 1 kwietnia 1990 roku.

Ośrodek posiada własny REGON 291134628 i NIP 864-16-40-884.

Kierownikiem Ośrodka Pomocy Społecznej w Łoniowie jest Pani Justyna Bartyzel.

Ośrodek działa w oparciu o:

Statut przyjęty Uchwałą Nr XV/81/11 Rady Gminy w Łoniowie z dnia 23 listopada 2011 r. w sprawie nadania Statutu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Łoniowie.

Zmiany do Statutu zostały wprowadzone:

- Uchwałą Nr XX/108/2012 Rady Gminy w Łoniowie z dnia 24 maja 2012 r. – dodano § 6, który mówi o zastępstwie kierownika przez wyznaczonego pracownika Ośrodka.

Statut należy uaktualnić – § 4 – dotyczy aktualnie realizowanych zadań własnych przez Ośrodek oraz § 1 wymienić przepisy prawa, w oparciu o które działa Ośrodek oraz uchwałę o powołaniu Ośrodka Pomocy Społecznej.

Uchwałą Nr XXV/147/09 Rady Gminy w Łoniowie z dnia 25 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwalniania od opłat i trybu ich pobierania;

Uchwałę Nr XXV/146/09 Rady Gminy w Łoniowie z dnia 25 marca 2009 r. w sprawie ustalenia sposobu sprawienia pogrzebu przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Łoniowie;

Zarządzenie Nr 30/2010 Wójta Gminy Łoniów z dnia 07 grudnia 2006 r. w sprawie upoważnienia Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy;

Zarządzenie Nr 8/2009 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Łoniowie z dnia 29 grudnia 2009 r. w sprawie ustalenia zasad wysokości świadczeń pomocy społecznej w formie dożywiania w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (stawka miesięczna dla 1 osoby wynosi 90 zł);

Zarządzenie Nr 1/2012 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Łoniowie z dnia 21 stycznia 2012 r. w sprawie ustalenia ceny jednej godziny specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi w 2012 roku (1 godz. usług kosztuje 25,38 zł);

Upoważnienie Nr 3/2012 Wójta Gminy Łoniów z dnia 11 stycznia 2012 r. dla Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Łoniowie do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny oraz wydawania w tych sprawach decyzji;

Upoważnienie Nr 4/2012 Wójta Gminy Łoniów z dnia 11 stycznia 2012 r. dla Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Łoniowie do ustanawiania rodziny wspierającej lub zawierania i rozwiązywania umów, które określają zasady zwrotu kosztów związanych z udzielaniem pomocy.

Ośrodek Pomocy Społecznej nie posiada opracowanego regulaminu organizacyjnego.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Barbara Nowak - Kierownik Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego – koordynator kontroli – na podstawie upoważnienia do kontroli nr 889/2012 z dnia 03 października 2012 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską,
2. Barbara Smolanko – inspektor w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu

Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 888/2012 z dnia 03 października 2012 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Ośrodka Pomocy Społecznej w Łoniowie* pod pozycją Nr 1/2012.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 04 - 05 października 2012 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2009 r., Nr 175, poz. 1362 ze zmianami) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2012 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

- 1. Funkcjonowanie ośrodka w zakresie zatrudnienia i organizacji pracy.*
- 2. Ocena realizacji zadań własnych gminy dofinansowywanych z budżetu państwa.*
- 3. Jakość usług opiekuńczych na terenie gminy ze szczególnym uwzględnieniem usług świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych lub osób w podeszłym wieku.*
- 4. Kontrola jakości pracy socjalnej poprzez analizę indywidualnych przypadków ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania instrumentów pracy socjalnej - kontraktu socjalnego.*
- 5. Sposób wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.*

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych

nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Łoniowie mieści się w budynku Urzędu Gminy w Łoniowie, tel. 15 86 69 125. W wyniku przeprowadzonej wizytacji ustalono, że jednostka zajmuje pięć pomieszczeń, w tym trzy usytuowane na parterze, wyposażone w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej. Warunki lokalowe dają klientom możliwości swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji OPS jest ubóstwo, długotrwała choroba i bezrobocie.

Wyplata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest w Kasie Banku Spółdzielczego w Tarnobrzegu O/Łoniów, przelewem na indywidualne konta bankowe klientów oraz w Kasie Urzędu Gminy.

Ad. 1 Funkcjonowanie ośrodka w zakresie zatrudnienia i organizacji pracy.

Przedmiotem kontroli w zakresie zatrudnienia była kadra zatrudniona w obszarze pomocy społecznej, tj. kierownik oraz pracownicy socjalni. (Zał. Nr 1 – Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze).

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Łoniowie zatrudnionych jest ogółem 8 pracowników, w tym: kierownik, główny księgowy, pięciu pracowników socjalnych, w tym jeden z PO KL, dwóch pracowników ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, specjalistyczna opiekunka oraz opiekunka domowa.

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, iż Kierownik posiada odpowiednie wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ukończyła specjalizację w zakresie pomocy społecznej. Pracownicy socjalni, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach, posiadają legitymacje służbowe wydane według wzoru określonego rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników

socjalnych wykorzystano następujący miernik:

- miernik: liczba mieszkańców gminy

liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w OPS = 7594/5 = 1 519

Z powyższego wynika, iż stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.), na jednego pracownika socjalnego przypada 1 519 mieszkańców.

Ad. 2. Ocena realizacji zadań własnych gminy dofinansowanych z budżetu państwa.

Zasiłki stałe.

Z danych zawartych w sprawozdaniu Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz informacji przekazanych przez Kierownika Ośrodka wynika, iż w 2012 roku, do dnia kontroli pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla **55 osób**, z czego **43 osoby to osoby samotne**. Łączna kwota wypłaconych zasiłków stałych w 2012 roku to **149 597 zł**. Za **39 osób** Ośrodek opłaca składkę zdrowotną, której koszt za III kwartały wyniósł **11 664 zł**.

Kontroli poddano losowo wybrane teczkę z dokumentacją stałych zasiłkobiorców, na podstawie której wydano decyzje administracyjne nr:

OPS-9140s/1/12; OPS-9140s/5/12; OPS-9140s/8/12; OPS-9140s/20/11; OPS-9140s/12/11; OPS-9140s/7/12; OPS-9140s/1/10; OPS-9140s/10/12; OPS-9140s/17/09; OPS-9140s/3/11.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonej imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowana dokumentacja zawiera dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty potwierdzone są „za zgodność z oryginałem”, zawierają datę wpływu do ośrodka. W decyzjach przyznających pomoc odnotowano brak numeru upoważnienia Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej do ich podpisywania, brak także publikatora Kodeksu postępowania administracyjnego oraz nieaktualne z 2006 r. Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku

sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W decyzjach informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji.

Decyzje o przyznaniu pomocy w przeważającej części klienti odbierali osobiście, co potwierdzali podpisem i datą odbioru.

Ośrodek opłacał składki ubezpieczeniowe zgodnie z art. 17 ust.1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W stosunku do trybu i zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasilki okresowe.

Z danych zawartych w meldunku MK1/MK2 za III kwartały oraz informacji sporządzonej przez Kierownika OPS wynika, iż w roku 2012 pomoc okresową przyznano **51 osobom**. Kwoty świadczeń w łącznej wysokości **48 349 zł**, w tym z **dotacji celowej 26 525 zł** i **21 824 zł ze środków własnych**. Głównym powodem przyznania tej formy wsparcia było bezrobocie – 37 i długotrwała choroba – 14.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób objętych pomocą okresową, na mocy której wydano decyzje administracyjne o numerach:

OPS-8123/18/12; OPS-8123/4A/12; OPS-8123/50/12; OPS-8123/22/12; OPS-8123/39/12; OPS-8123/19, 19A i 19B/12; OPS-8123/30/12; OPS-8123/36/12; OPS-8123/24/12; OPS-8123/32/12; OPS-8123/27/12; OPS-8123/27/A/12; OPS-8123/48/12.

Zastrzeżenie budzi sprawa o nr decyzji OPS-8123/4/12 z dnia 17. 01.2012. Z akt sprawy wynika, że kryterium dochodowe rodziny wynosi 4 212 zł, dochód – 3 482,06 zł. Ośrodek wypłacił zasiłek okresowy w wysokości 362 zł, a powinien wypłacić 364,97 zł. Należy zatem zweryfikować kwotę zasiłku.

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację (każdy wniosek posiadał datę wpływu). W aktach ponadto znajdują się aktualne dochody z zakładów pracy, odcinki emerytur i rent, zaświadczenia z powiatowych urzędów pracy, zaświadczenia o wysokości świadczeń rodzinnych. W niektórych przypadkach pomoc była przyznawana od miesiąca złożenia wniosku, w pozostałych natomiast dopiero od 1 dnia następnego miesiąca. Zgodnie z art. 106

ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009, Nr 175, poz. 1362 ze zm.) świadczenie pieniężne z pomocy społecznej przyznaje się i wypłaca za okres miesiąca kalendarzowego, począwszy od miesiąca, w którym został złożony wniosek wraz z wymaganą dokumentacją.

W decyzjach administracyjnych, wydawanych na wsparcie w formie zasiłków okresowych widnieje aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, Kodeksu postępowania administracyjnego. Przywołano również upoważnienie kierownika jednostki do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej, jednak bez numeru i daty jego wydania, w decyzjach tych brak jest także Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 lipca 2009 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r., Nr 127, poz.1055).

W przedmiotowych decyzjach informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag. Wysokość świadczeń wypłacana zgodnie z art. 38 ustawy o pomocy społecznej.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Z danych zawartych w sprawozdaniu z realizacji programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” za III kwartały 2012 roku oraz z informacji przekazanych przez Kierownika OPS wynika, iż pomocą w tym zakresie objęto ogółem **790 osób**. Całkowity koszt Programu wyniósł **243 272 zł**, w tym dotacja **162 600 zł** i środki własne **80 672 zł**. Pomoc w formie gorących posiłków otrzymały **ogółem 303 osoby**, w tym 42 dzieci do 7 roku życia oraz 218 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej. W 2012 roku Ośrodek objął pomocą w formie zasiłku celowego **238** rodzin. Koszt zasiłków celowych wyniósł **152 550 zł**.

Dożywianie prowadzone jest aktualnie w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie gminy Łoniów:

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba dożywianych uczniów – w 2012 roku	Średni koszt posiłku	Rodzaj posiłku
1.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Świniarach	37	2,50 zł	gorący posiłek
2.	Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Łątku	45	3,00 zł	gorący posiłek
3.	Publiczny Zespół Szkół w Łoniowie	81	2,50 zł	gorący posiłek
4.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Gieraszowicach	23	3,00 zł	gorący posiłek
5.	Publiczny Zespół Szkół im. Oddziału Partyzanckiego „Jędrusie” w Sulistawicach	65	2,50 zł	gorący posiłek
6.	Publiczne Przedszkole w Łoniowie	22	2,50 zł	całodzienne wyżywienie
7.	Publiczne Przedszkole w Świniarach	16	2,50 zł	całodzienne wyżywienie

Dodatkowo w roku 2012 do dnia kontroli Ośrodek sfinansował koszt posiłku dla 14 uczniów, którzy uczęszczali do szkół poza terenem gminy Łonów. Koszt posiłku wynosił od 2,50 zł do 14 zł za całodzienne wyżywienie. Ponadto na wniosek dyrektora szkoły Ośrodek bez wywiadu przyznał pomoc w formie gorącego posiłku dla 17 dzieci na kwotę 6 020 zł.

Z powyższego zestawienia wynika, iż wszystkie dzieci otrzymują gorący posiłek.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie zasiłków celowych* w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

OPS-8121P/166, 166A i 166B/12; OPS-8121P/70i 70A/12; OPS-8121P/173 oraz 173 A i 173 B/12; OPS-8121P/12/12; OPS-8121P/185/12; OPS-8121P/36 oraz 36 A i B/12; OPS-8121P/124/12; OPS-8121P/123/12; OPS-8121P/49/12; OPS-8121P/49/A/12; OPS-8121P/49/C/12; OPS-8121P/2/12; OPS-8121P/80/12; OPS-8121P/227/12

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej **pomocy w formie posiłku**, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

OPS-8121D/87/12; OPS-8121D/252/12; OPS-8121D/36/12; OPS-8121D/247/12; OPS-8121D/166/12; OPS-8121D/124/12; OPS-8121D/73/12; OPS-8121D/24/12; OPS-8121D/205/12; OPS-8121D/216/12; OPS-8121D/190/12; OPS-8121D/2012/12.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja - aktualizacje wywiadów oraz pozostałe załączniki określające sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc. W decyzjach administracyjnych wydawanych za zasiłki celowe z Programu oraz posiłki przywołano ustawę o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” oraz Kodeksu postępowania administracyjnego i upoważnienie kierownika do wydawania decyzji. Przy Kpa nie przywołano publikatora ustawy, natomiast upoważnienie Kierownika przywołano bez numeru oraz daty wydania. Decyzje administracyjne na posiłek wydawane są dwa razy w roku: na okres od stycznia do czerwca oraz od września do grudnia.

Do zasadności przyznanej pomocy nie wniesiono zastrzeżeń.

Ad.3. Jakość usług opiekuńczych na terenie gminy ze szczególnym uwzględnieniem usług świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych lub osób w podeszłym wieku.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Łoniowie realizuje usługi opiekuńcze, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną. W roku 2012 usługi świadczone były i są w dalszym ciągu tylko u jednej osoby. Wykonuje je opiekunka zatrudniona na umowę zlecenie. Z informacji Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, iż osoby, które wymagałyby pomocy pozostają pod opieką rodzin, które z kolei otrzymują świadczenia pielęgnacyjne (zał. Nr 3 – oświadczenie Kierownika OPS w Łoniowie).

W aktach znajduje się wywiad, odcinki rent i emerytur, zaświadczenia o wysokości dochodów. Decyzje odbierane są osobiście przez klienta.

Zasady przyznawania usług i pobierania odpłatności reguluje Uchwała Nr XXV/147/09 Rady Gminy w Łoniowie z dnia 25.III.2009r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwalniania od opłat i trybu ich pobierania.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek realizował zadanie związane ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. Usługa świadczona jest w czterech środowiskach, w tym u dziecka autystycznego. Usługi wykonują dwie opiekunki specjalistyczne, posiadające odpowiednie przygotowanie zawodowe. Godzina specjalistycznych usług opiekuńczych została wyceniona na 25,38 zł.

Sprawdzono akta o następujących numerach decyzji:

OPS-8121/1/12; OPS-8121/2/12; OPS-8121(3)12; OPS-8121(4)12.

Do prowadzonej dokumentacji nie wnosi się zastrzeżeń. Znajdują się w niej wszystkie niezbędne załączniki tj.: wniosek, wywiad, zaświadczenie o dochodach, zaświadczenie lekarskie z PZP, decyzja.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek Pomocy Społecznej skierował do domów pomocy społecznej. Do dnia 30 września 2012 r. Ośrodek opłacał za pobyt **2 osób** umieszczonych w domu pomocy, wydatkując na ten cel kwotę **41 463 zł**.

Ad. 4. Kontrola jakości pracy socjalnej poprzez analizę indywidualnych przypadków ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania instrumentów pracy socjalnej - kontraktu socjalnego.

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Praca socjalna w kontrolowanej jednostce podejmowana jest podczas każdego bezpośredniego kontaktu pracownika socjalnego z podopiecznymi, zarówno w środowisku domowym, jak i w siedzibie Ośrodka.

W ramach indywidualnej pracy socjalnej pracownicy socjalni podejmują działania, które można podzielić na następujące grupy :

- **praca socjalna na rzecz uzyskania niezbędnych środków materialnych**, która jest realizowana m.in. poprzez pomoc w uzyskaniu świadczeń emerytalno rentowych, zasiłków i dodatków do zasiłków rodzinnych, świadczeń alimentacyjnych, pomoc w uzyskaniu dodatku mieszkaniowego, a także informowanie osób i rodzin o możliwościach skorzystania z ulg oraz motywowaniu do skorzystania z uprawnień. To również pomoc w racjonalnym gospodarowaniu budżetem domowym - planowanie wspólnie z klientem wydatków poprzez właściwe hierarchizowanie potrzeb;

- **praca socjalna na rzecz poprawy warunków mieszkaniowych**, która jest realizowana m.in. poprzez pomoc w załatwianiu formalności związanych z uregulowaniem sytuacji mieszkaniowej (złożenie wniosku o przydział mieszkania, rozłożenie zaległości na raty, umorzenie odsetek od spłaconej zaległości). To również pomoc w dostosowaniu mieszkania do potrzeb osoby niepełnosprawnej (złożenie wniosku o dofinansowanie), pomoc w pozyskaniu usług związanych z zakupem lub wymianą sprzętu domowego. Jeśli zachodzi potrzeba pracownicy socjalni organizują prace porządkowe w mieszkaniu klienta. W przypadku osób bezdomnych jest to często pomoc w uzyskaniu schronienia;

- **praca socjalna na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych**, której celem jest zapewnienie opieki osobom starszym i niepełnosprawnym. To pomoc w organizowaniu czasu wolnego tym osobom, a także działania interwencyjne w sytuacji osób zaniedbanych i zagrożonych. To również pomoc w ustaleniu stopnia niepełnosprawności oraz udzielenie informacji o uprawnieniach z tego wynikających. Pracownicy socjalni pomagają klientowi w zorganizowaniu wyjazdu na turnusy rehabilitacyjne jak również w uzyskaniu wizyty lekarskiej oraz uprawnień do świadczeń z Narodowego Funduszu Zdrowia;

- **praca socjalna na rzecz osób bezrobotnych**, w której zawiera się pomoc w nabywaniu umiejętności poszukiwania pracy, informowanie o możliwościach udziału w szkoleniach, kursach przekwalifikujących lub udoskonalających posiadane kwalifikacje, motywowanie do aktywnych działań w zakresie poszukiwania zatrudnienia;

- **praca socjalna na rzecz poprawy funkcjonowania rodziny**, poprzez poradnictwo i edukację w obszarze opiekowania się i wychowywania dzieci, w tym pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi. To pomoc w rozwiązywaniu lub łagodzeniu konfliktów rodzinnych (w tym sąsiedzkich), wsparcie dla osób doświadczających przemocy (NK), informacja o poradnictwie specjalistycznym i motywowanie do skorzystania

z takiego poradnictwa oraz grup wsparcia i terapii. W przypadkach sytuacji kryzysowych pomoc polega na uzyskaniu miejsca oraz pomoc dotarciu do placówki interwencji kryzysowej. W toku pracy z rodziną pracownicy socjalni współpracują z kuratorami sądowymi, pedagogami szkolnymi oraz organizacjami pozarządowymi zajmującymi się problematyką rodzin i dzieci.

- **praca socjalna na rzecz osób zaburzonych psychicznie**, która polega m.in. na pomocy w uzyskaniu konsultacji psychologicznej lub psychiatrycznej, motywowaniu do systematycznego leczenia, monitorowaniu zwiastunów choroby. To pomoc rodzinie w radzeniu sobie z następstwami choroby. To także działania w celu uzyskania postanowienia o umieszczeniu w szpitalu czy domu pomocy społecznej bądź działania w celu ubezwłasnowolnienia częściowego lub całkowitego osoby chorej. Praca socjalna z tą grupą osób oraz ich rodzinami polega również na pomocy w tworzeniu sieci oparcia społecznego poprawiającego funkcjonowanie osoby chorej w środowisku (pomoc w uzyskaniu miejsca w ŚDS, usługi specjalistyczne).

Poza pracą socjalną skierowaną do osób indywidualnych jak również ukierunkowaną na określone grupy społeczne, Ośrodek podejmuje również działania na podstawie zgłoszeń innych Ośrodków bądź instytucji, a także działania wynikające z przepisów zawartych w ustawie o pomocy społecznej oraz innych ustawach.

W rozwiązywaniu trudnych problemów swoich podopiecznych kontrolowana jednostka współpracuje z Urzędem Gminy, Powiatowym Urzędem Pracy, Ośrodkiem Zdrowia, szkołami i Policją.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Łoniowie od 2008 r. realizuje Projekty systemowe w ramach PO KL. W okresie tym przeszkolone zostały 54 osoby, z czego dwie podjęły zatrudnienie.

W 2012 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Łoniowie realizuje projekt pod nazwą „**Aktywni przeciw wykluczeniu**”, w którym uczestniczy 15 beneficjentów. W miesiącach maj – czerwiec w kursie „Nowoczesny sprzedawca z obsługą komputera i kasy fiskalnej” udział wzięło 8 kobiet. Obecnie, w miesiącach wrzesień – październik realizowany jest kurs „Technolog robót wykończeniowych”, w którym uczestniczy 7 mężczyzn. Ogólny koszt realizacji projektu systemowego „**Aktywni przeciw wykluczeniu**” w 2012 roku wynosi 123 121 zł, z czego kwota dofinansowania wynosi 110 193,25 zł, a udział własny 12 927,75 zł.

W 2012 roku do dnia kontroli pracownicy socjalni sporządzili 15 kontraktów w ramach PO KL. Kontraktami zostały objęte rodziny długotrwale bezrobotne, niezaradne

życiowo, długotrwale korzystające z pomocy społecznej. Zawarte kontrakty socjalne miały na celu aktywne poszukiwanie zatrudnienia przez podopiecznych, poprawę warunków bytowych oraz usamodzielnienie długotrwale korzystających z pomocy OPS. Kontrakty sporządzone zostały w sposób prawidłowy, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 listopada 2010 roku w sprawie wzoru kontraktu socjalnego.

Ad. 5. Sposób wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Kontrolowana jednostka ma zlecone do realizacji zadanie wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Na dzień kontroli OPS w Łoniowie nie zatrudniał asystenta rodziny.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

Pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego i celowego, usługi opiekuńcze, posiłek przyznano celowo i zasadnie.

W aktach klientów znajdują się aktualne zaświadczenia z PUP, zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki rent i emerytur, zaświadczenia o wysokości świadczeń rodzinnych.

Statut kontrolowanej jednostki wymaga zmian w zakresie zadań własnych obecnie obowiązujących i wynikających z ustawy o pomocy społecznej oraz aktów prawnych, w oparciu o które pracuje Ośrodek. Ośrodek Pomocy Społecznej w Łoniowie nie posiada opracowanego regulaminu organizacyjnego.

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Łoniowie Kierownik oraz pracownicy socjalni posiadają odpowiednie kwalifikacje wymagane na zajmowanych stanowiskach. Stan zatrudnienia pracowników socjalnych jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz.1362 z późn. zm.), na jednego mieszkańca przypada 1 519 mieszkańców. Warunki lokalowe kontrolowanego Ośrodka są bardzo dobre, klienci mają możliwość przedstawienia swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

W decyzjach dot. zasiłków stałych zespół kontrolny odnotował nieaktualne Rozporządzenie Rady Ministrów z 2006 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Ponadto w decyzjach na zasiłki stałe, celowe z Programu oraz posiłek przywołano Kodeks postępowania administracyjnego bez publikatora wymienionej ustawy, natomiast w decyzjach na zasiłki stałe, okresowe oraz z Programu dożywiania widniało upoważnienie Kierownika Ośrodka do

podpisywania decyzji bez numeru oraz daty jego wydania.

Pomoc w formie zasiłku okresowego przyznawano raz od miesiąca wpływu wniosku, innym razem od następnego. Zgodnie z art. 106 ust. 3 pomoc powinna być przyznawana od miesiąca złożenia wniosku wraz z wymaganymi dokumentami. Należy także zweryfikować decyzję nr OPS-8123/4/12 z dnia 17 stycznia 2012 roku, wymienioną w protokole.

Pozytywnym jest fakt, iż wszystkie dzieci na ternie gminy otrzymują gorący posiłek, co zgodne jest z ideą Programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Kontrolowana jednostka nie wykorzystuje w pełni kontraktu socjalnego poza projektem systemowym PO KL jako instrumentu pracy socjalnej.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika Ośrodka oraz pracowników socjalnych.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61 poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za

poświadczeniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.
2. Tabela sporządzona przez Kierownika OPS pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS”.
3. Wyjaśnienia Kierownika jednostki w kwestii usług opiekuńczych.

Protokół sporządzono 22.10.2012 r., podpisano 26.10.2012 r.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej

Ze strony kontrolowanej

1. Barbara Nowak

Justyna Bartyzel – Kierownik OPS

2. Barbara Smolanko